

of characters while reading is substantiated. It is necessary to conduct interviews, including ethical ones, in order to better understand the main idea of the work. The recommendations for their preparation are also covered in the article by the author.

Since reading, storytelling, analysis and discussion, conversation on the works of literature content are not the only methods of working with fiction used today in preschool education, the article reveals the importance of dramatization games, theatrical performances of children, puppet theaters, etc. They allow children to get psychologically closer to the heroes of the work. In addition, the value of rewriting fairy tales and stories by senior preschoolers is proven. As such work is not only interesting for children, but also has significant diagnostic capabilities: finishing the story or inserting the necessary characters the child chooses the most appropriate developments and finds the most clear and typical way of solving problems, characteristic for him/her in everyday life.

Key words: education, humane attitude, animals, preschoolers, works of literature, ethical conversations, moral rules.

УДК 37

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.81.14>

Гузь І. Б.

ХУДОЖНЬО-ПРОДУКТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗІ ЗНИЖЕНИМ ЗОРОМ

Входження України в єдиний європейський простір зумовлює модернізацію та пошук ефективних шляхів, технологій, форм щодо забезпечення якості освітніх послуг. Важливого значення в освітньому процесі набуває всебічний розвиток особистості, формування здатності до творчого самовираження, реалізація свого природного потенціалу, підготовка до готовності навчатися впродовж життя. Формування творчих навичок відбувається з дошкільного віку через включення дитини у різноманітні види мистецької діяльності.

У статті висвітлено теоретичні питання проблеми впливу художньо-продуктивної діяльності на всебічний розвиток старшого дошкільника зі зниженим зором. Проведено науковий аналіз ступеня розробки проблеми фахівцями. Дослідження багатьох учених у галузі тифлопедагогіки та тифлопсихології довели, що художня діяльність має корекційний вплив на розвиток особистості дитини з порушеннями зору, оскільки у дитини розвиваються сприймання, почуття, креативне мислення, уява, творчі здібності, впевненість у своїх силах, що допомагає дитині з порушеннями зорового аналізатору почуватися впевненіше, розвиваються її комунікативні здібності тощо. Різні види художньої діяльності мають величезний вплив на особистість дитини з порушеннями зору, її подальший розвиток, становлення та соціалізацію.

Головне завдання художньо-продуктивної діяльності дітей дошкільного віку полягає в емпіричному, чуттєвому пізнанні світу; вихованні пізнавальної і творчої активності; осмисленні краси в усіх її формах; особливості, неповторності, що передана в яскравих кольорах, цікавих формах, візерунках, розписах, малюнках; прилученні дитини до світу мистецтва.

У статті наведено корекційні завдання у межах навчання художньо-продуктивної діяльності. Указано, що художньо-продуктивна діяльність є основою загального розвитку дитини, впливає на розв'язання завдань усіх напрямів виховання. Конкретизовано, що корекційно-педагогічна робота полягає в тому, щоб навчити дітей з порушеннями зору бачити прекрасне в навколишньому, у житті, природі, у суспільних відносинах людей, емоційно збагатити особистість дитини, якому багато чого недоступно для безпосередньо-почуттєвого сприйняття дійсності.

Ключові слова: художньо-продуктивна діяльність, старші дошкільники зі зниженим зором, слабозорі діти, всебічний розвиток.

У сьогоденні дошкільна освіта в Україні перебуває в стані модернізації та пошуку ефективних шляхів, технологій, форм щодо забезпечення якості освітніх послуг. Важливого значення в освітньому процесі набуває всебічний розвиток особистості, формування здатності до творчого самовираження, реалізація свого природного потенціалу, підготовка до готовності навчатися впродовж життя. Формування творчих навичок відбувається з дошкільного віку через включення дитини у різноманітні види мистецької діяльності.

Сучасні батьки, під впливом і поширенням інформаційних технологій, опікуються логіко-математичним та мовленнєвим розвитком дитини, використовуючи традиційні прийоми, характерні для початкової школи: навчання читати та писати. Водночас недооцінюють такий вид мистецької діяльності як художньо-продуктивний. Саме художньо-продуктивна діяльність сприяє становленню духовного світу дитини, розвитку творчих здібностей, виробленню її естетичних смаків, життєвих цінностей.

У Законі України «Про освіту» зазначено, що «метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору» [7, с. 1].

Входження України в єдиний європейський простір зумовлює поступові зміни в стратегії розвитку Національної системи дошкільної освіти. В умовах модернізації змісту дошкільної освіти, гуманізації її цілей та принципів, відбувається переорієнтація на особистісний розвиток дитини дошкільного віку як обов'язкової складової у формуванні соціальних механізмів та компетентностей особистості.

Вчені стверджують, що художньо-продуктивна діяльність має важливе значення для всебічного розвитку особистості (Л. Божович, Т. Комарова, В. Мухіна, Н. Сакуліна, Є. Фльоріна). Особливості навчання дітей дошкільного віку малюванню, ліпленню, аплікації відображено в працях Р. Арнхейма, Г. Григор'євої, Т. Доронової, Н. Дяченко, В. Інжестойкової, Т. Казакової, А. Казарян, Н. Кириченко, Т. Комарової, В. Косминської, В. Котляра, Г. Лабунської, І. Ликової, Б. Маршак, Ю. Полуянова, Л. Редькіної, Н. Сакуліної, О. Трусової, Н. Халезової та ін.

Науковці вивчають та досліджують проблему ознайомлення дошкільників з творами мистецтва, зокрема: розвиток уяви й творчості в дитячому віці вивчав Л. Виготський, складові сприйняття й навчання – Л. Венгер, систему естетичного виховання в дитячому садочку розробила Н. Веллугіна, методику художнього виховання дітей – В. Котляр, проблемі розгляду ілюстрацій, картин художників та розповідям за ними присвячені праці Н. Гавриш, Л. Шелествої.

Дослідження багатьох учених у галузі тифлопедагогіки та тифлопсихології (Ю. Бондаренко, Л. Вавіна, Т. Дегтяренко, М. Земцова, В. Кобильченко, Л. Куненко, О. Литвак, І. Моргуліс, С. Покутнєва, Є. Синьова, Л. Солнцева та ін.) довели, що художня діяльність має корекційний вплив на розвиток особистості дитини з порушеннями зору, оскільки в дитини розвиваються сприймання, почуття, креативне мислення, уява, творчі здібності, впевненість у своїх силах, що допомагає дитині з порушеннями зорового аналізатору почуватися впевненіше, розвиваються її комунікативні здібності тощо. Різні види художньої діяльності мають величезний вплив на особистість дитини з порушеннями зору, її подальший розвиток, становлення та соціалізацію.

Період дошкільного дитинства найсприятливіший для всебічного гармонійного розвитку особистості. Адже саме в цей період закладається фундамент художньо-творчого розвитку особистості. Тому одним із актуальних питань, що стоять перед педагогами, є необхідність розвитку здатності дитини практично реалізувати свій художньо-естетичний потенціал для отримання бажаного результату.

Метою статті є теоретичний аналіз проблеми впливу художньо-продуктивної діяльності на розвиток дітей старшого дошкільного віку зі зниженим зором.

Дошкільна освіта є невіддільним складником і першим рівнем у системі освіти, стартовою платформою особистісного розвитку дитини. Зміст та організація освітнього процесу у сфері дошкільної освіти максимально активізує діяльність дитини в пізнанні навколишнього світу, реалізації її творчих задумів та мрій.

Державний стандарт, який визначає вимоги до змісту та результатів освіти дитини дошкільного віку, а також умов, за яких вони можуть бути досягненні, є Базовий компонент дошкільної освіти. Стандарт представляє взаємозв'язок між цінностями дошкільної освіти, напрямками освіти (змістом), процесом формування досвіду дитини в різних видах діяльності, що забезпечує освітній результат – компетентність дитини старшого дошкільного віку [1].

Освітній напрям Базового компоненту дошкільної освіти «Дитина в світі мистецтва» передбачає розвиток мистецько-творчої компетентності дошкільника, залучення вихованців до різних видів мистецької діяльності в умовах, спеціально створених для розвитку їхніх здібностей, формування здатності до самовираження з пріоритетом розвитку емоційної сфери, спрямованість на здобуття ними життєвих навичок під час освітньої та самостійної художньої діяльності, спрямованість зусиль педагогів і батьків на виявлення дитячої творчості в контексті мистецької діяльності [6]. У мистецьких видах діяльності відбувається формування навичок, які стануть базовими в дорослому житті: уміння слухати та чути, дивитися і бачити, естетичний смак, основи декорування, розвиток дрібної моторики як основа підготовки руки до письма, розвиток інтонаційної та емоційної виразності мовлення, розвиток пластичності, відчуття ритму, яке є основою читання та письма, правила етикету та інше [3].

Однією з пріоритетних видів мистецької діяльності для формування мистецько-творчої компетентності дошкільника є художньо-продуктивна діяльність, яка включає в себе малювання, ліплення, аплікацію. Під час художньо-продуктивної діяльності дитина дошкільного віку має змогу втілити свої задуми та реалізувати творчі здібності, незалежно від дорослого.

Головне завдання художньо-продуктивної діяльності дітей дошкільного віку полягає в емпіричному, чуттєвому пізнанні світу; вихованні пізнавальної і творчої активності, спрямуванні її на естетичне сприйняття мінливості й різнобарвності світу, його краси; осмисленні краси в усіх її формах, а також естетичних якостей предметів та об'єктів оточуючого; особливості, неповторності, що передана в яскравих кольорах, цікавих формах, візерунках, розписах, малюнках; прилученні дитини до світу мистецтва.

Зміст навчання дошкільників зі зниженим зором художньо-продуктивної діяльності полягає у сприянні своєчасному психічному та особистісному розвитку, розвитку загальних здібностей. При цьому пріоритетним завданням навчання художньо-продуктивної діяльності є формування мотивів образотворчої діяльності, оскільки визначальним чинником життєдіяльності творчої особистості можна вважати мотиваційні механізми як систему збуджувальних чинників, що стимулюють та спрямовують поведінку об'єктів.

Окрім того, до головних завдань художньо-продуктивної діяльності також відносять формування вміння сприймати навколишній світ, розвиток уяви, формування власне образотворчих дій та естетичне виховання. У межах навчання художньо-продуктивної діяльності вирішуються й корекційні завдання: розвиток зорового сприймання та включення його у полісенсорну діяльність, дрібної моторики, орієнтації у просторі, формування, уточнення та корекція уявлень про навколишній світ тощо (І. Моргуліс, Л. Плаксіна, Л. Солнцева, Л. Уфимцева та ін.).

У процесі художньо-продуктивної діяльності у дітей зі зниженим зором формується вміння зосереджувати увагу на об'єкті, обстежувати його форму за допомогою зору та рухів руки, порівнювати її з еталонами форми (коло, квадрат, трикутник тощо), встановлювати асоціації «На що схоже?» за допомогою уяви і фантазії.

Художньо-продуктивна діяльність має важливе значення для всебічного розвитку особистості. Під час створення зображення в дитині формуються спостережливість, естетичне сприйняття, художній смак, творчі здібності. У процесі творчості особливого значення набувають саморозвиток, самовираження та самореалізація, які є важливими чинниками розвитку кожної особистості. Творча особистість здатна реалізувати свій потенціал у різних сферах життєдіяльності.

Малювання, ліплення, аплікацію поєднує художньо-продуктивна діяльність у практиці закладів дошкільної освіти. Ці види діяльності спрямовані на створення певного продукту, вимагають оволодіння особливими способами дій та здійснюють специфічний вплив на психічний розвиток дітей [2].

Продуктивні види діяльності мають моделюючий характер. Продуктивна діяльність, моделюючи предмети навколишнього світу, призводить до створення реального продукту, в якому уявлення про предмет, явище, ситуації отримує матеріальне втілення в малюнку, конструкції, об'ємному зображенні [11].

В умовах художньо-продуктивної діяльності у дітей із порушеннями зору формуються складні художньо-естетичні образи. Водночас формування таких образів носить системний характер і здійснюється при опорі на слухові, тактильні, кінестезичні й інші сенсорні функції, включаючи залишковий зір. Полісенсорна основа сприйняття дійсності й просторово-орієнтовної діяльності слабозорих дітей має важливе компенсаторне значення. Усе це є важливим джерелом одержання дітьми естетичної інформації з навколишньої дійсності.

Освоюючи художньо-продуктивну діяльність, дитина зі зниженим зором вчиться виділяти в реальному предметі ті сторони, які можуть бути відображені в тому чи іншому її вигляді. У слабозорого дошкільника складатиметься вміння варіативно використовувати виражальні засоби та знаряддя, виникають узагальнені способи зображення об'єктів навколишнього світу.

Художньо-продуктивна діяльність тісно пов'язана із сенсорним вихованням. Дитині, щоб намалювати, зіпшити будь-який предмет, потрібно попередньо ретельно його обстежити. Формування уявлень про предмети потребує засвоєння знань про властивості та якості, форму та колір, величину та положення в просторі. Дошкільники виокремлюють ці якості, порівнюють предмети, виділяють схоже та відмінне, тобто виконують розумові дії. Отже, зображувальна діяльність сприяє сенсорному вихованню, розвитку наочно-образного мислення [10].

Педагог у процесі художньо-продуктивної діяльності формує вміння дошкільнят сприймати колір, бачити і сприймати світ очима художників, діяти, як художники в процесі спілкування з кольором, використання його у власній художньо-продуктивній діяльності. Колір стає важливою характеристикою світу та себе в ньому.

Під час художньо-продуктивної діяльності діти оволодівають еталонами величини, дізнаються, що предмет може розглядатися як «великий» порівняно з іншим предметом, який у тому разі є «маленьким». В художньо-продуктивній діяльності поняття «величина» набуває значення для виразності зображення і композиційного рішення. Діти здатні зрозуміти, що віддалені предмети в малюнку потрібно зображати зменшеними, а зображення переднього плану – збільшеними. Так складаються уявлення щодо передавання простору, глибини, перспективи в малюнку [4, с. 106].

На заняттях із художньо-продуктивної діяльності розвивається мовлення дітей: засвоєння назв, форм, кольорів та їх відтінків, просторових значень сприяє збагаченню словника, висловлювання у процесі спостережень за предметами та явищами, в обстеженні предметів, а також під час розглядання ілюстрацій, репродукцій картин художників позитивно впливають на розширення словникового запасу та формування мовлення.

У процесі занять із художньо-продуктивної діяльності в дітей формуються морально-вольові якості: потреба та вміння доводити розпочату справу до кінця, зосереджено й цілеспрямовано займатися, допомагати одноліткам, долати труднощі тощо. Заняття сприяють вихованню в дітей доброти, справедливості, формування працелюбності пов'язане з розвитком таких вольових якостей особистості, як наполегливість, витримка, виховується вміння працювати, досягати бажаного результату.

Корекційно-педагогічна потреба полягає в тому, щоб навчити дітей із порушеннями зору бачити прекрасне в навколишньому, у житті, природі, у суспільних відносинах людей, емоційно збагатити особистість дитини, якому багато чого недоступно для безпосередньо-почуттєвого сприйняття дійсності. Важливо ознайомлювати дітей зі зниженим зором із соціальною дійсністю, творами образотворчого мистецтва, художньою практикою, залучати до джерел народної культури. Необхідно створювати умови для того, щоб

слабозорі дошкільнята навчались емоційно відгукуватись на красу навколишнього оточення, помічати, сприймати, бачити, відчувати і шанувати цю красу, бажати відтворювати її в естетичних діях, іграх, на заняттях з художньо-продуктивної діяльності, під час самостійної художньо-продуктивної діяльності, називати відповідними словами та передавати особисті враження від неї за допомогою різних матеріалів і зображувальних технік, переживати почуття захоплення, радості, здивування, творчого піднесення, самоцінності.

Отже, художньо-продуктивна діяльність відіграє унікальну роль у розвитку й удосконалюванні особистості слабозорих дошкільнят. Водночас принципово важливо, що почуття прекрасного не є вродженим – воно здобувається людиною в ході засвоєння соціального досвіду.

Висновки. Одним із чинників усебічного гармонійного розвитку особистості є її художньо-продуктивна діяльність. Це складова частина освітньо-виховного процесу, безпосередньо спрямована на формування здатності сприймати і перетворювати дійсність за законами краси в усіх сферах діяльності людини. Шляхи залучення молодого покоління до прекрасного мають одне призначення – будувати ширі й доброзичливі взаємини між дітьми дорослими.

Художньо-продуктивна діяльність має корекційний вплив на розвиток особистості дитини зі зниженим зором, оскільки у дитини розвиваються сприймання, почуття, креативне мислення, уява, творчі здібності, впевненість у своїх силах, що допомагає дитині з порушеннями зорового аналізатору почуватися впевненіше, розвиваються її комунікативні здібності тощо. Різні види художньо-продуктивної діяльності на відповідних заняттях чи в час проведення самостійної художньої діяльності мають величезний вплив на особистість дитини зі зниженим зором, її подальший розвиток, становлення та соціалізацію.

Використана література:

1. Базовий компонент дошкільньої освіти / М-во освіти та науки України. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення 28.04.2021).
2. Гагаріна Н. П. Художньо-продуктивна компетенція дошкільників. Діти і картини : навч.-метод. посіб. Кропивницький : КЗ «КОШПО ім. Василя Сухомлинського», 2017. 48 с.
3. Методичні рекомендації до оновленого Базового компонента дошкільньої освіти. / М-во освіти та науки України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/605/0be/86b/6050be86b4f68482865820.pdf> (дата звернення 29.04.2021).
4. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі : підручник / за ред. Г. В. Сухоруквої. Київ : Видавничий дім «Слово», 2010. 376 с.
5. Особливості розвитку особистості з порушеннями зору / Л. С. Вавіна, І. М. Гудим, С. М. Кондратенко, К. С. Довгопола, Л. А. Нафікова. Київ : Педагогічна думка, 2012. 132 с.
6. Половина О. Дитина в світі мистецтва. *Дошкільне виховання*. 2021. № 2. С. 3–8.
7. Про освіту : Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
8. Синьова Є. П. Тифлопедагогіка. Теорія навчання та виховання сліпих та слабозорих дітей. Київ : Національний педагогічний університет ім. М. Драгоманова, 2009. 325 с.
9. Синьова Є. П. Тифлопсихологія : підручник. Київ : Знання, 2008. 365с.
10. Швайко Г. С. Заняття по изобразительной деятельности в детском саду. Москва : ВЛАДОС, 2001. 325 с.
11. Шевчук А. Мистецька освіта дітей. Традиції та інновації в оновленому БКДО. *Дошкільне виховання*, 2021. № 4. С. 20-23.

References:

1. Bazovyi komponent doshkilnoi osvity [Basic component of preschool education]. / Ministerstvo osvity ta nauky Ukrainy. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (data zvernennia 28.04.2021).
2. Naharina N. P. (2017) Khudozhno-produktyvna kompetentsiia doshkilnykiv. Dity i kartyny (navch.-metod. posib.) [Artistic and productive competence preschoolers. Children and pictures (educat. and method. manual)]. Kropyvnytskyi: KZ «KOIPPO im. Vasyliia Sukhomlynskoho». 48 s. [in Ukrainian]
3. Metodychni rekomendatsii do novlenoho Bazovoho komponenta doshkilnoi osvity [Methodical recommendations to the updated Basic component of preschool education]. / M-vo osvity ta nauky Ukrainy. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/605/0be/86b/6050be86b4f68482865820.pdf> (data zvernennia 29.04.2021).
4. Obrazotvorche mystetstvo z metodykoiu vykladannia v doshkilnomu navchalnomu zakladi [Fine arts with teaching methods in preschool education] / za red. H. V. Sukhorukovoi. Kyiv: Vydavnychiy dim «Slovo», 2010. 376 s. [in Ukrainian]
5. Osoblyvosti rozvytku osobystosti z porushenniamy zoru [Features of personality development with visual impairments] / L. S. Vavina, I. M. Hudym, S. M. Kondratenko, K. S. Dovhopola, L. A. Nafikova. Kyiv: Pedahohichna dumka, 2012, 132 s. [in Ukrainian]
6. Polovina O. (2021) Dytyna v sviti mystetstva [Child in the world of art]. Doshkilne vykhovannia. № 2. S. 3-8.
7. Pro osvitu: Zakon Ukrainy vid 05 ver. 2017 r. № 2145-VIII [On education: Law of Ukraine of September 5. 2017 № 2145-VIII]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (data zvernennia 27.04.2021).
8. Synova Ye. P. (2009) Tyflopedahohika. Teoriia navchannia ta vykhovannia slipykh ta slabozorykh ditei [Typhlopedagogy. Theory of education and upbringing of blind and partially sighted children]. Kyiv: Natsionalnyi pedahohichniy universytet im. M. Dragomanova. 325 s. [in Ukrainian]
9. Synova Ye.P. (2008) Tyflopsykholohiia: pidruchnyk [Typhlopsychology: a textbook]. Kyiv: Znannia. 365s. [in Ukrainian]
10. Shvaiko H.S. (2001) Zaniatyie po yzobrazytelnoi deiatelnosti v detskom sadu [Classes on fine arts in kindergarten]. Moskva: VLADOS. 325 s. [in Russian]
11. Shevchuk A. (2021) Mystetska osvita ditei. Tradytzii ta innovatsii v onovlenomu BKDO [Art education of children. Traditions and innovations in the updated BCPE]. Doshkilne vykhovannia. № 4. S. 20-23. [in Ukrainian]

Huz I. B. Artistic and productive activities of senior preschoolers with reduced vision

Ukraine's entry into the single European space determines the modernization and search for effective ways, technologies, forms to ensure the quality of educational services. The comprehensive development of the personality, the formation of the ability to creative self-expression, the realization of one's natural potential, and the preparation for readiness to learn throughout life acquire importance in the educational process. The formation of creative skills occurs from preschool age through the inclusion of the child in various artistic activities.

This article highlights the theoretical issues of the problem of the impact of artistic and productive activities on the comprehensive development of senior preschoolers with low vision. A scientific analysis of the degree of problem development by specialists has been carried out. Studies by many scientists in the field of typhlopedagogy and typhlopsychology have shown that artistic activity has a corrective effect on the development of personality of a child with visual impairments, as the child develops perception, feelings, creative thinking, imagination, creativity, self-confidence, helping a child with disabilities. visual analyzer to feel more confident, develop her communication skills, etc. Different types of artistic activity have a huge impact on the personality of a child with visual impairments, its further development, formation and socialization.

The main task of artistic and productive activities of preschool children is empirical, sensory cognition of the world; education of cognitive and creative activity; comprehension of beauty in all its forms; features, uniqueness, transmitted in bright colors, interesting shapes, patterns, paintings, drawings; involving the child in the world of art.

The article presents correctional tasks within the framework of teaching artistic and productive activities. It is indicated that artistic and productive activity is the basis of the general development of the child, influences the solution of problems of all directions of education. It is specified that correctional and pedagogical work is to teach children with visual impairments to see the beautiful in the environment, in life, nature, in public relations, emotionally enrich the personality of the child, who has much inaccessible to direct sensory perception of reality.

Key words: artistic and productive activity, senior preschoolers with low vision, visually impaired children, comprehensive development.

УДК 373.3.016: 51

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.81.15>

Дубровська Л. О., Дубровський В. Л.

**ВИКОРИСТАННЯ ЛЕГО-ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ
В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

Предмет дослідження авторів статті – використання ЛЕГО-технологій на уроках математики в початковій школі. Розглянуто поняття “ЛЕГО-технологія”, “LEGO-конструктор” і основні положення щодо застосування ЛЕГО-технології в навчанні учнів початкової школи. Авторами охарактеризовано різні підходи до застосування ЛЕГО-технології на уроках математики, проаналізовано вплив ЛЕГО-технологій на розвиток молодших школярів, переваги та напрями застосування.

Представлено розроблену систему вправ за підручником “Математика” С. Логачевської, Т. Логачевської, О. Комар для 2 класу НУШ, яка сприятиме всебічному розвитку учнів початкової школи, формуванню уявлення про геометричні фігури, симетрію, просторові відношення, основні арифметичні дії тощо. Розглянута ЛЕГО-технологія допомагатиме здобувачеві освіти у формі пізнавальної гри створити багато цікавих ідей, розвинути необхідні навички творчої і суспільно активної особистості, здатної самостійно згенерувати креативні ідеї та приймати нестандартні рішення.

Запропоновано авторами вправи під час вивчення різних тем у 2 класі допоможуть педагогу: показати, як додавати і множити числа, порівнювати їх; знайомити учнів з арифметичними діями; познайомити зі складом числа і закріпити його; сформувати і розвивати вміння складати і вирішувати завдання вивчених видів; показати, як утворюються числа другого десятка, розкрити їх особливості; знайомити з геометричним матеріалом (фігури, периметр, форма); ознайомити з поняттями половини, третини і четвертої частини; розвивати логіку і мислення; розвивати дрібну моторику рук, орієнтування в просторі і на площині; виховувати акуратність і чіткість у роботі, колективізм, взаємодопомогу (учні вчать працювати в колективі та спільно знаходити рішення завдань); розвивати творчі здібності учнів.

Ключові слова: ЛЕГО-конструктор, ЛЕГО-технологія, учні початкової школи.

Новий Державний стандарт початкової освіти передбачає застосування в освітньому процесі оновлених педагогічних технологій. Використання ЛЕГО-технології створить умови для всебічного розвитку особистості дитини, залученню її до пізнавальної діяльності, сприятиме підвищенню якості навчання, активності дітей під час навчального процесу, створить ефективні умови для роботи на уроці, підвищить успішність. Використання ЛЕГО-конструктора на уроках математики робить таку технологію універсальним інструментом, який спрямований на подолання низки типових труднощів під час вивчення програмового матеріалу здобувачами освіти у початковій школі. ЛЕГО-цеглинка є наочно-образними моделями тих інтелектуальних операцій, які учні проводять у ході пізнавальної діяльності. ЛЕГО-технологія сприяє розвитку творчих здібностей дітей, комунікативних навичок, вирішенню пізнавальних і дослідницьких завдань.